

Asiantuntijaryhmän tuotokset

Attribuuttipohjainen julkaisutyypiluokittelu

Nykyisen julkaisutyypiluokituksen sijaan julkaisutiedot toimitettaisiin VIRTaan käyttäen ilmoitettavan julkaisun tyyppin määrittelyyn joukkoa attribuutteja. Keskeisiä syitä muutokseen:

- Paremmin yhteensovittavissa eri tietomallien kanssa
- Mahdollistaa nykyisen julkaisutyypiluokituksen ulkopuolisten julkaisutietojen tuonnin VIRTaan
- VIRTa tietojen tulkinta mahdollista pääasiassa ilman tiedonkeruukäsikirjan tuntemista
- Osa tutkimustietojärjestelmistä käsittelee julkaisutietoja attribuuttipohjaisesti

Attribuutit määriteltäisiin VIRTa tiedoissa seuraavissa elementeissä:

Elementin nimi	Selite	Pakollisuus	Lisätietoja
<MuotoKoodi>	Julkaisun muoto. Hyödynnetään nykyisiä tiedonkeruukäsikirjan määrittelyitä mahdollisuuksien mukaan. Artikkeli sisältää alkuperäis- ja katsausartikkelit, kirjan tai lehden johdannot ja esipuheet, lyhyet tutkimuslausekkeet, pääkirjoitukset, keskustelupuheenvuorot ja kommentit. Erillisteos sisältää monografiat/kirjat, tutkimus- ja kehitystyöhön perustuva kehittämis- tai tutkimusraportti, selvitykset, ns. white paperit, working papers- ja discussion papers - tyyppiset julkaisut. Toimitustyö sisältää useista eri kirjottajien artikkeleista koostuvat kirjat tai lehden erikoisnumerot, toimitustyöt kokoomateoksissa. Abstrakti sisältää konferenssisitelmien abstraktit, laajennetut abstraktit. Posterit sisältää konferenssisitelmien posterit.	Pakollinen tiedonsiirrossa	Koodiarvot: 0 = artikkeli 1 = erillisteos 2 = toimitustyö 3 = abstrakti 4 = posterit
<YleisöKoodi>	Julkaisukanavan kohdeyleisön perusteella julkaisulle määritellään YleisöKoodi. Hyödynnetään nykyisiä tiedonkeruukäsikirjan määrittelyitä, jotka yhteneväisiä myös Julkaisufoorumin määrittelyn kanssa 3.2.2.2 Tieteellisen julkaisun määritelmä 3.2.2.3 Ammatillisen julkaisun määritelmä 3.2.2.5 Yleistajuisen julkaisun määritelmä	Pakollinen tiedonsiirrossa	Koodiarvot: 0 = tieteellinen 1 = ammatillinen 2 = yleistajuinen
<EmojulkaisutyyppiKoodi>	Määritellään julkaisun alusta ja hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan tiedonkeruukäsikirjan määrittelyä. Lehti sisältää tieteelliset aikakauslehdet, ammattilehdet. Kokoomateos sisältää tieteelliset kokoomateokset, tieteelliset vuosikirjat ja vastaavat, ammatilliset käsi- tai opaskirjat, ammatilliset tietojärjestelmät tai kokoomateokset, oppikirja-aineistot, lyhyet ensyklopediatekstit. Konferenssialusta sisältää konferenssin painetut tai julkisesti saatavilla olevat julkaisut, ns. proceedings julkaisut.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa, pl. jos MuotoKoodi = 1 (erillisteos)	Koodiarvot: 0 = lehti 1 = kokoomateos 2 = konferenssialusta
<ArtikkelityyppiKoodi>	Artikkelin tarkempi määrittely. Muu artikkeli sisältää muihin luokkiin kuulumattomat, muodoltaan uudet artikkelit esim. kommenttikontribuutiot, ns. mikroartikkelit. Alkuperäisartikkeli koostuu pääosin julkaisemattomasta materiaalista. Katsausartikkeli perustuu aikaisempiin julkaisuihin aihepiiristä ja niitä esiintyy erityisesti lääke- ja terveystieteiden parissa. Data-artikkeli sisältää ns. data journals julkaisuissa ilmestyneet, tutkimusaineistoja kuvailevat artikkelit.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa, mikäli MuotoKoodi = 0 (artikkeli)	Koodiarvot: 0 = muu artikkeli 1 = alkuperäisartikkeli 2 = katsausartikkeli 3 = data-artikkeli
<VertaisarvoituKytin>	Tieto, onko julkaisu vertaisarvioitu. Hyödynnetään tiedonkeruukäsikirjan määrittelyä. 3.2.2.8 Vertaisarviointi		Arvo 0 tai 1, 1 = vertaisarvioitu julkaisu
<RaporttiKytin>	Tieto, onko julkaisu raportti. Raportti sisältää tieteelliseen työhön / tutkimus- ja kehitystyöhön perustuvat julkaistut kehittämis- tai tutkimusraportit taikka selvitykset.		Arvo 0 tai 1 1 = julkaisu on raportti

<OpinnäyteKoodi>	Tieto, onko julkaisu opinnäytetyö. Hyödynnetään tiedonkeruukäsikirjan määritelmiä. Monografiaväitöskirja sisältää yliopiston sarjoissa ja yliopiston laitossarjoissa julkaistut monografiaväitöskirjat, kustannetut monografiaväitöskirjat tai omakustanteena julkaistut monografiaväitöskirjat. Kokoomaväitöskirja sisältää artikkeliväitöskirjat, vaikka artikkelit olisi jo ilmoitettu omina julkaisuinaan.		Koodiarvot: 0 = monografiaväitöskirja 1 = kokoomaväitöskirja
------------------	---	--	---

Attribuuttipohjainen määrittely mahdollistaa nykyisten julkaisytyyppien mukaisen tarkastelun, kun

Avoim saatavuus -tieto

VIRTA-tietomallin laajentaminen julkaisujen avoimeen saatavuuteen liittyvien tietojen osalta on tarpeellista johtuen seuraavista syistä:

- Avoin saatavuus -tiedon ajantasaistaminen, viivästetyn-OAn huomiointi
- Tarve lisenssitietojen syöttämiseen
- Rinnakkaistallennetun version tietojen laajentaminen
- Preprint julkaisujen huomiointi ja näiden tietojen toimittamisen mahdollistaminen
- Mahdollisen kustantajille maksetun julkaisumaksun keräämisen mahdollistaminen

Attribuutit määriteltäisiin VIRTA tiedoissa seuraavissa elementeissä, sisältäen osin jo nykyisestä tietomallista löytyvät elementit:

Elementin nimi	Selite	Pakollisuus	Lisätietoja
<AvoinSaatavuusKytin>	Julkaisun tämänhetkinen OA-status kustantajan palvelussa.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa Toistaiseksi ei VIRTA tarkistuksissa pakollinen	Mahdollista tarkistaa myös VIRTA-päässä käyttäen ulkoista palvelua esim. Unpaywall. Tieto voi muuttua ajan myötä. Arvot 0 tai 1.
<AvoinSaatavuusKoodi>	Julkaisukanavan OA-status.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa	Nykyinen elementti Voidaan toimittaa, mutta generoidaan VIRTA-päässä julkaisukanavatietokannasta Ristiriitaisuuksissa tieto organisaatioihin, kuten JUFO-tarkistuksissa. Arvot 0-3 0 = Ei vastausta 1 = OA 2 = hybridi 3 = viivästetty-OA
<LisenssiKoodi>	Kustantajan palvelussa sijaitsevan julkaisun lisenssi.		Koodiarvot 0 = muu lisenssi 1 = CC BY 2 = CC BY NC 3 = CC BY NC ND 4 = CC BY SA
<PysyvaOsoiteTeksti>	Julkaisun pysyviin tunnisteisiin (esim. DOI, URN tai handle) perustuva verkko-osoite, joka vie suoraan julkaisun kokotekstiversioon (kustantajan palvelimella sijaitsevaan käyttöoikeudeltaan rajoitettuun versioon).		Nykyinen elementti Vapaamuotoinen tekstikenttä.
<AvoinSaatavuusJulkaisumaksu>	Organisaation julkaisun avoimesta saatavuudesta kustantajalle maksaman maksun suuruus, euroa		FinELibin pilottihanke selvittää artikkelimaksutietojen keruuta vuoden 2019 aikana. Jos mahdollistetaan keräys osana julkaisutiedonkeruuta, voidaan se ilmoittaa organisaation maksaman summan mukaan.
<AvoinSaatavuusJulkaisumaksuVuosi>	Organisaation julkaisun avoimesta saatavuudesta kustantajalle maksetun maksun maksuvuosi		

<RinnakkaistallennettuKytin>	Julkaisu on rinnakkaistallennettu organisaatio- tai tieteenalakohtaiseen julkaisuarkistoon.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa	Nykyinen elementti Arvo 0 tai 1
<RinnakkaistallennusVersioKoodi>	Rinnakkaistallennetun julkaisun versio.	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa , jos RinnakkaistallennettuKytin = 1 Toistaiseksi ei VIRTAn tarkistuksissa pakollinen	Koodiarvot 0 = Final draft 1 = Kustantajan versio
<RinnakkaistallennusLisenssiKoodi>	Rinnakkaistallennetun julkaisun lisenssi.		Koodiarvot 0 = muu lisenssi 1 = CC BY 2 = CC BY NC 3 = CC BY NC ND 4 = CC BY SA
<RinnakkaistallennusEmbargoPvm>	Päivämäärä, jolloin rinnakkaistallennetun julkaisun embargoaika raukeaa.		Aikaleimaformaatti.
<RinnakkaistallennusOsoiteTeksti>	Organisaatio- tai tieteenalakohtaiseen julkaisuarkistoon rinnakkaistallennetun version verkko-osoite (esim. URN).	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa , jos RinnakkaistallennettuKytin = 1	Nykyinen elementti Pakollinen, jos julkaisu rinnakkaistallennettu Vapaamuotoinen tekstikenttä.
<PreprintKytin>	Julkaisusta on saatavilla preprint versio organisaatio- tai tieteenalakohtaisessa julkaisuarkistossa.		Arvo 0 tai 1
<PreprintLisenssiKoodi>	Preprint julkaisun lisenssi.		Koodiarvot 0 = muu lisenssi 1 = CC BY 2 = CC BY NC 3 = CC BY NC ND 4 = CC BY SA
<PreprintOsoiteTeksti>	Organisaatio- tai tieteenalakohtaisen julkaisuarkiston preprint version verkko-osoite (esim. URN).	Pakollinen OKMn tiedonkeruussa , jos PreprintKytin = 1	Pakollinen, jos ilmoitetaan preprint Vapaamuotoinen tekstikenttä.

Meriittiluokitus

Mahdollistaisi tutkijoiden asiantuntijatehtävien tuonnin VIRTaan, minkä kautta ne olisivat saatavilla esimerkiksi Tutkimustietovarannossa. Kytkeytyy osaksi Tutkimustietovarannon kehitystä ja jatketaan pilotoinnilla Aallon kanssa vuoden 2019 aikana.

Pohjana TUHA-tietomallityön meriittiluokat, jotka määriteltä PURE ja CASRAI tietomalleihin:

https://wiki.eduuni.fi/download/attachments/80937485/Meriittiluokitus_04122018.xlsx?version=1&modificationDate=1547187628953&api=v2